

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

סֵדֵר

לְמוֹד יוֹמֵי יְרוּשָׁלַיִם

בְּמִקְוֵה וּפְיֻסוּק מְלֶא

הוֹצָאָה מִיַּחַדָּת בְּעֶבְרֵת הַסִּידִי בְּרִכְלֵב תַּלְמוּדֵי חֵיכַל הַקֹּדֶשׁ

שְׁלוֹמֻדִים עַל פִּי הַדְרָכַת

מֶרֶן מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א

הַמְעוֹרָר לְלַמֵּד עַל פִּי סֵדֵר הַדָּרֵךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְנֵי הַקְּדוּשׁ מוֹהֲר"ן זי"ע

לְהִיּוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן כ"ח; ע"ו)

מִסְכֵּת תְּרוּמוֹת דְּפִים כ"ז - ל"ב

לְמוֹד לְיָמֵי שְׁבוּעַ פְּרִשְׁת וַיִּגַּשׁ

כ"ט פְּסָלִיו - ה' טַבַּת

שְׁנַת תַּשְׁע"ה

יום ראשון – כ"ט כסליו

[דף כ"ז ע"א]

וּבְדָבָר שְׂאִין דְּרַפּוֹ לְהִיאָכֵל חַי. אֲבָל בְּדָבָר שְׂדָרְפוֹ לְאָכּוֹל חַי –
לֹא, שְׂמָא יִמְצָא בְּהֵן תַּקְלָה¹.

וְלֹא בֵּן סְבָרִינֵן מֵימֵר: אִין לְהַקְדִּישׁ אֵלָא מְקוֹמוֹ וְשַׁעֲתוֹ! אָמַר רַבִּי
חֲנִינְא: תִּיפְתָּר שְׁחָרְבֵי אוֹתוֹ הַמְּקוֹם, וְלֹא מְצָא לְמוֹכְרוֹ אֲפִילוּ
בְּדָמֵי עֲצִים.

הָדָא אָמְרָה: טְהוֹרָה בְּטְהוֹרִין. אֲבָל טְהוֹרָה בְּטְמֵאִין: הָדָא הִיא
דְּתַנְיָנָן: אִם טְמֵאִין הִיוּ אוֹתָן חוּלִין

עַל דְּעֵתִיָּה דְּרַבִּי יוֹסִי – גִּיְהָא. דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּשֵׁם הַזְּקִיָּה, וְרַבִּי
יוֹנָה בְּשֵׁם רַבִּי יִצְחָק: (במדבר יח, כח) וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת ה' **לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן** – עֲשֵׂה שְׂיִנְתָּן לְאַהֲרֹן בְּכַהֲוֹנְתוֹ.

¹ כך היא גירסת הרמב"ם והגר"א.

על דעתיה דכהנא דו אמר: "טול מן המקודש שבו!" ואמור אוף
הכא: טול מן המקודש שבו!

אף על גב דכהנא אמר תפון: "טול מן המקודש שבו" – מודי
ובלבד בדבר שהוא זקוק ליתנו לפתן.
והדין ניקודים – בהדא חצוי ביצים.

[דף כ"ו ע"ב]

אמר רבי סימון: רבי ליעזר – בדעתיה! כמה דו אמר תפון: כל
הפסולין עלו בידו. בן הוא אמר הכא: כל הטמאים עלו בידו.

רבי זעירא בעי: או נאמר, לא אמר רבי ליעזר אלא מפני גדירה!
ולא מודה רבי אליעזר בסאה שעלתה מתוך טבל – שהוא צריך
לקרות שם למעשרותיה? אין תימר סאה שנפלה היא סאה
שעלתה – לא יהא צריך לקרות שם למעשרותיה!

אמר רבי מנא: יאות אמר רבי זעירא: דתנינן דבתרה: סאה
תרומה טהורה שנפלה למאה חולין טמאין, לית רבי אליעזר
פליג.

אָמְרִין חֲבֵרֵיֵיא קוֹמֵי רַבֵּי יוֹסִי: יָאוּת אָמַר רַבֵּי סִימוּן! דֵּי לָא בְּנָ,
שׁוֹרְפִין אֶת הַתְּרוּמָה מִפְּנֵי גְדִירָה?

אָמַר לוֹן: וְכִי שָׁשָׁה סְפִיקוֹת דְּתַנִּינָן לָא מִפְּנֵי גְדִירָה הֵן, וְאִין
שׁוֹרְפִין? וְהָבֵא מִפְּנֵי גְדִירָה (אִין) שׁוֹרְפִין אוּתָן.

חֲבֵרֵיֵיא אָמְרִין: בְּעוֹן קוֹמֵי רַבֵּי יוֹסִי: מָה נִפְשָׁד! אִם תְּרוּמָה
טוּמְאָה – תִּשְׁרָף! אִם חוּלִין הֵן – מָה בְּכַד שְׂיִטְמְאוּ?

אָמַר לוֹן: לָאוּ לְשׁוּם תְּרוּמָה אֲכָלָה? בְּלוּם תְּרוּמָה טוּמְאָה נֶאֱכָלְתָּ?
אֲלֵא מְהוּרָה, וְשָׂמָא טוּמְאָה? לָא, אִי אַתֶּם מוֹדִים שְׂאֵם נוֹלַד לָהּ
סְפָק טוּמְאָה בְּמִקּוּמָה שְׂאִינוּ יָכוֹל לְשׁוֹרְפָה? מָה לִּי נוֹלַד לָהּ סְפָק
טוּמְאָה בְּמִקּוּם אַחֵר, מָה לִּי נוֹלַד לָהּ סְפָק טוּמְאָה בְּמִקּוּמָה?

אֲלֵא אִי בְּעִיתוֹן לְמִיקְשָׁיִיה, אִיקְשׁוֹן עַל הַדָּא דְּתַנִּי רַבֵּי הוֹשַׁעֲיָא!
דְּתַנִּי רַבֵּי הוֹשַׁעֲיָא: סָאָה תְּרוּמָה טוּמְאָה שְׁנַפְלָה לְמָאָה סָאָה
תְּרוּמָה מְהוּרָה.

וְהַדִּין נְקוּדִים – בְּהַדָּא חֲצִי סְאִין.

יום שני – ל' בסליו

[דף כ"ז ע"א]

הזקקה אומר: אפילו הולין שישם – לא יאכלו אלא נקודים, מפני חלתן.

מילתיה אמרה: איפור זרות – בטל. ואיפור טומאה – לא בטל.

מהלפה שיטתיה דהזקקה! תמן הוא אומר: כמה יהא בעיסה ויהא יכול לעשותה בטרה? הזקקה אומר: שתות ארבעה קבין, וארבעת קבין. וכא הוא אומר חבין!

אמר רבי יוסי: תמן – בשגיבל ואחר כך הפריש. ברם חבא – בשפהפריש ואחר כך גיבל.

אמר רבי אבהו: כל מינו היינו טועין בה פמקל הזה של סומא! עד שלמדנוה מן השבון גימטריא. קבא כמה עבד? עשרין וארבע ביעין. כמה ארבע קבין עבדה? תשעין ושית ביעין. שתות דידהו

שִׁית עֲשָׂרָה. אֵין וְגִבּוֹל שִׁית – יֵשׁ כָּאֵן כְּפִיצָה טְמֵאָה! וְאֵין וְגִבּוֹל
אַרְבַּע – אֵין כָּאֵן שְׂיֹור. הָא כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה? מִיִּגְבַּל הַמֶּשֶׁ, וְנוֹטֵל
אַרְבַּע.

מִילְתִּיה דְּחֻזְקִיה אָמַר: וּבְלָבַד שְׁלֵא תְהֵא כְּפִיצָה טְמֵאָה נוֹנְעַת
בְּגוּמָא. מִילְתִּיה דְּרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: וּבְלָבַד שְׁלֵא תְהֵא כְּפִיצָה
טְמֵאָה נוֹנְעַת בְּעִיסָה.

[דף כ"ז ע"ב]

אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יְרֵמְיָה: לָא מְסַתְּבָרָא מַה דְּאָמַר חֻזְקִיה –
לְשַׁעְבֵּר. מַה דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן – לְבָא? אָמַר לֵיה: אַף אָנָּא סָבַר
בְּז!

וְאֵיזוּ הִיא גּוּמָא עַל דְּעַתִּיה דְּרַבִּי יוֹחָנָן? אָמַר רַבִּי יוֹנָה: תִּיפְתֵּר
שְׁגִיבֵל אַחַת בְּשִׁבְעַ עֲשָׂרָה, וְאַתֵּיָא בְּעִיסַת סַאֲתִים.

רַבִּי בָּא בַר מַמְלָל בְּעֵי: וְלִית הָדָא פְּלִיגָא עַל רַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינָא?
דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינָא: נְבִילָה – בְּמַלְחָה בְּשַׁחוּטָה. בְּמַל מוֹנְעָה.
וְהַסִּיטָה – לָא בְּמַל. לְפִי שְׂאֵי אַפְשָׁר לְשַׁחוּטָה שְׁתִּיעֵשָׂה נְבִילָה!

אמר רבי יוסי: תפון – אי אפשר לשחוטתה שתיעשה נבילה. ברם
 הכא – (אפשר לחולין לעשות תרומה) אפשר לטהרה שתיעשה
 טמאה. אמר רבי חזקיה: רבי סימון קשייתה, ורבי בא בר מנחם
 קיימה.

תני: סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה – הרי אלו מדומעין.
 ואין משלמין לה קרן וחומש על מקום אחר. ולא ממקום אחר
 עליהן, אלא לפי השבון.

יום שלישי – א' טבת

[דף כ"ח ע"א]

ובדבר שאין דרכו להיבדל. אבל בדבר שדרכו להיבדל – חולקין
 אחר הרוב. אם רוב תרומה – תרומה. ואם רוב חולין – חולין.

הלכה ב' מתני' סאה תרומה טמאה שנפלה למאה סאה
 טהורין – בית שמאי אוסרין, ובית הלל מתירין.

אָמְרוּ בֵּית הַלֵּל לְבֵית שְׁמוּאֵי: הוֹאִיל וּמְהֻרָּה אִסוּרָה לְזָרִים,
וּמִמָּאָה אִסוּרָה לְכַהֲנָיִם, מַה מְהֻרָּה – עוֹלָה, אַף מִמָּאָה – תַּעֲלָה!
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שְׁמוּאֵי: לֹא! אִם תַּעֲלוּ תַחֲוִלִּין תַּקְלִין תַּמוּתְרִין
לְזָרִים אֶת הַמְהֻרָּה, תַּעֲלָה תְרוּמָה תַחֲמוּרָה הָאִסוּרָה לְזָרִים, אֶת
הַמִּמָּאָה?

לְאַחַר שְׁתוּדוֹ, רַבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר: תְּרוּם וְתִשְׁרֹף. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים:
אֲבָדָה בְּמַעֲוֵטָה. סָאָה תְרוּמָה שְׁנִפְלָה לְמָאָה, הַגְּבִיחָה וְנִפְלָה
לְמָקוֹם אַחֵר. רַבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר: מְדַמְעַת בְּתְרוּמָה וְדַאי. וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים: אֵינָה מְדַמְעַת אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבוֹן.

סָאָה תְרוּמָה שְׁנִפְלָה לְפָחוֹת מִמָּאָה וְנִדְמָעוּ, וְנִפְל מִן הַמְדוּמָע
לְמָקוֹם אַחֵר – רַבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר: מְדַמְעַת בְּתְרוּמָה וְדַאי. וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים: אֵין הַמְדוּמָע מְדַמְעֵ אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבוֹן.

וְאֵין הַמְחֻוּמִין מְחֻמִּין אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבוֹן. וְאֵין מִים שְׂאוּבִין פּוֹסְלִין
אֶת הַמְקוּוֹה אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבוֹן.

סָאָה תְרוּמָה שְׁנִפְלָה לְמָאָה, וְהַגְּבִיחָה וְנִפְלָה אַחֲרֵת – הָרִי זו
מוֹתֶרֶת עַד שְׁתִּרְבֵּה תְרוּמָה לְחֻלְיִין.

סאה תרומה שנפלה למאה, ולא הספיק להגביחה עד שנפלה אחרת – הרי זו אסורה. ורבי שמעון מתיר.

גמרא רבי יודן בר פזי ורבי אייבו בר נגרי הוון יתבון אמרין, תנינן: "אחר שהודו" מי הודה למי? בית שמאי לבית הלל, או בית הלל לבית שמאי?

אמרין: נצא לחוץ ונלמד! נפקין ושמעון, רבי חזקיה, רבי אחא בשם רבי יודה בר חנינא: לא מצינו שהודו בית שמאי לבית הלל אלא בדבר זה בלבד!

רבי יונה בשם רבי אבאי [רבי ירמיה בשם רבי אמי] שמע לה מן הדיא: המערה מבלי לכלי, ונגע טבול יום בקילוח – יעלה באחד ומאה. ואם תאמר: בית הלל יודו לבית שמאי שלא תעלה, מאן תני הכא "תעלה"? לא בית שמאי ולא בית הלל!

אמר רבי חנינא בריה דרבי הלל: נאמר בית הלל שנו אותה קודם שידו לבית שמאי. אמר רבי יוסי: מתניתא אמרה כן! אחר שהודו, רבי אליעזר אומר: תירום ותשרף. ורבי אליעזר לא שמותי הוא?! אמר רבי חנינא: מתניתא אמרה כן! אחר שהודו

אֵילֹו לְאֵילוֹ – תַעֲלֶה. בֵּית שְׂמוּאֵי מִסְלֶקִין לֹו, וְאִינוֹן מוֹדֵי לֹו?
אָמַר רַבִּי אֲבִין: יֵשׁ כָּאֵן תְּשׁוּבָה אַחֲרַת, כְּהָדָא דְתַנִּי רַבִּי
הוֹשְׁעִיא: וּמָה מְהוֹרָה שְׁהִיא כְּעוֹן מִיְתָה אֲצֶל הַזָּרִים – עוֹלָה.
טְמֵאָה שְׁהִיא כְּעֵשֶׂה אֲצֶל הַכֹּהֲנִים – לֹא כָּל שְׁכָן!

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: סָאָה תְּרוּמָה שְׁנַפְלָה לְמֵאָה [וְהַגְבִּיחַ] חוּלִין כָּל
שָׁחַן – מְבַטְלִין אוֹתָן מִתְּנִיתָא פְּלִיגָא עַל רַבִּי יוֹחָנָן! אִינָה
מְדַמַּעַת אֲלָא לְפִי חֲשָׁבוֹן.

[דף כ"ח ע"ב]

רַבִּי יוֹסִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: לֹא תַנִּי רַבִּי יוֹחָנָן אֲלָא אִינָה מְדַמַּעַת
כָּל עֵינָר.

יְהוּדָה בְּרַבִּי אָמַר: וְהוּא שְׂרַבָּה תְּרוּמָה עַל הַחוּלִין, וְהוּא שְׂרַבּוּ
חוּלִין עַל חֲשָׁבוֹן תְּרוּמָה כְּדִי שְׁתַּבְּטַל בְּרוּב. אָמַר רַבִּי לְעֹזֵר: וְהוּא
שְׁנַפְלָה לְתוֹךְ מְדוּמַע אַחֵר.

עַל דַּעֲתִיָּה דְרַבִּי לְעֹזֵר, חוּלִין שְׁלַמְעֵלָן, חוּלִין שְׁלַמְטוֹן – מְצַטְרָפִים
לְעֹלוֹת!

יום רביעי – ב' טבת

[דף כ"ט ע"א]

סבר רבי לעזר מימר: חולין שלמטון – נעשו תרשין.

אמר רבי יוסי בן חנינא: והוא – שנפלה לתוך חמשה מקומות.

אבל אם נפלו בולן למקום אחד – אף רבי אליעזר מודין!

רבי יוחנן [יצחק] אמר: אפילו נפלו בולן למקום אחד – היא המחלוקת.

חילפיי אמר: על דרבי ליעזר, חולין שלמטון – נעשו תרשין. והא

רבי לעזר אמר: על דרבנן, חולין שלמטון – נעשו תרשין.

מה בין רבי ליעזר ורבנן? חומר הוא בסאה שעלת מתוך מאה.

[דף כ"ט ע"ב]

או אינו אלא קלו' אמרי ביי דאמר רבי יוחנן: סאה של תרומה
שנפלה לתוך מאה חולין כל שהן – מבטלין אותה.

תני: רבת התרומה – נעשה במרבה מזיד.

והא תנינן: היו בו ארבעים סאה, נתן סאה ונטל סאה – פשר.

עד היכין? רבי איסי בשם רבי מנא בר תנחום, רבי אבהו בשם
רבי יוחנן: עד רובו של מקוה. וכא את אמר הכין!

תמן – היה בו רוב ואת מרבה עליו והוא פשר. ברם הכא – כל
סאה וסאה – צריכה מאה סאה.

אמר רבי יוסי: זאת אומרת, דבר שהוא בטל דבר תורה –
מעורר את מינו ליאסור.

רבי שמעון אומר: ידיעתה

יום חמישי – ג' טבת

[דף ל' ע"א]

מקדשתה. ורבנן אמרינן: תרומתה – מקדשתה. תני: סאה תרומה שנפלה למאה, אומר לכהן: "ולא דמי עצים אני חייב לך?"! "טול לך דמי עציך"! והוא אומר לו: "וכי סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה, שמא אינה מדמעת את הכרי"? "ועצים מדמעין את הכרי"? ולא סופך מיתנינה לכהן חורן והוא נותן לו דמי עצים?" מאי כדון? נותן לו דמי עצים, והשאר – יחלוקו.

חד בר נש אפיל שעורין גו היטין, אתא עובדא קומי רבי יודה בר שלום, ואמר: "יתן לו דמי שעורין". והשאר – יחלוקו.

הלכה ג'

מתני' סאה תרומה שנפלה למאה, ומחנן ופחתו, כשם שפחתו תחולין – כך פחתה תרומה, ומותר.

סָאָה תְּרוּמָה שֶׁנִּפְלָה לְפָחוֹת מִמָּאָה, וּמִחֲנֹן וְהוֹתִירוּ, בְּשֵׁם שְׁהוֹתִירוּ תְּחוּלִין, כִּף הוֹתִירָה הַתְּרוּמָה, וְאָסוּר. אִם יָדוּעַ שְׁחִיטָיִן שֶׁל חוּלִין יָפוֹת מִשָּׁל תְּרוּמָה – מוֹתֵר.

סָאָה תְּרוּמָה שֶׁנִּפְלָה לְפָחוֹת מִמָּאָה, וְאַחַר כֵּן נִפְלוּ שָׁם חוּלִין, אִם שׁוּגָג – מוֹתֵר, וְאִם מְזִיד – אָסוּר.

[דף ל' ע"ב]

גמרא וְלֹא סוּף דְּכָר שֶׁפְּחָתָהּ הַתְּרוּמָה, אֵלֶּא אֲפִילוּ פָּחַתוּ חוּלִין, וְתְּרוּמָה בְּעֵינָהּ – טוֹחֵן וּמִתִּיר.

תְּנִי: אִין טִינּוּפָת שֶׁל תְּרוּמָה מְצַטְרֶפֶת עִם הַתְּרוּמָה לְאָסוּר עַל תְּחוּלִין. אֲבָל טִינּוּפָת שֶׁל חוּלִין מְצַטְרֶפֶת עִם הַחוּלִין לְהַעֲלוֹת אֶת הַתְּרוּמָה.

רַבִּי בִּיבִי בְּעֵי: טִינּוּפָת שֶׁל תְּרוּמָה, מַהוּ לְהַצְטְרֵף עִם תְּחוּלִין לְהַעֲלוֹת אֶת הַתְּרוּמָה?

מִן מַה דְּאָמַר רַב הוֹנָא: קִילְפִי אִיסוּר מְצַטְרֶפִין לְהִיתֵר. הֲדָא אָמְרָה: טִינּוּפָת שֶׁל תְּרוּמָה מְצַטְרֶפֶת עִם תְּחוּלִין לְהַעֲלוֹת אֶת הַתְּרוּמָה.

רב חונא אָמר: קילפי איסור – מעלין אַתְּ הַחֵיתָר. סָאָה תְּרוּמָה
שְׁנַפְלָה לְמֵאָה – אֵין אַתְּ מוֹצִיא זַוְנִין טִינּוּפַת שְׁבָה. לְפָחוֹת
מִמֵּאָה – אַתְּהָ מוֹצִיא זַוְנִין טִינּוּפַת שְׁבָה.

וְכַן לֹאג יֵין צְלוּל שְׁנַפַּל לְמֵאָה לֹאגִין יֵין עָכוּר – אֵין אַתְּ מוֹצִיא
שְׁמָרִין שְׁבוּ. לֹאג יֵין עָכוּר שְׁנַפַּל לְמֵאָה לֹאג יֵין צְלוּל – אַתְּ מוֹצִיא
שְׁמָרִין שְׁבוּ.

תְּנִי: אַף טוּחֵן הוּא בְּתַחֲלָה וּמַתִּיר.

מִתְנִיתָא דְרַבִּי יוֹסִי דְרַבִּי יוֹסִי אָמַר אַף מִתְכוּוִּין וְיִלְקוּט וְיַעֲלָה
בְּאֶחָד וּמֵאֵתִים. אָמַר רַבִּי זְעִירָא: שְׁכַן דְּרָךְ כְּתָנִים לְהִיּוֹת טוּחֵנִין
מְדוּמָע בְּכַתִּיחָן.

מַה נָּפִיק מְבִינִיהוֹן? בְּלֵאֵי הַפָּרֶם. עַל דְּעַתִּיחָ דְרַבִּי יוֹסִי – טוּחֵן
וּמַתִּיר. עַל דְּעַתִּיחָן דְרַבָּנָן – אֵינּוּ טוּחֵן וּמַתִּיר.

רַבִּי אֲבָהוּ בְשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כָּל הָאִיסוּרִין שְׂרִיבָה עֲלֵיהֶן שׁוּגַג –
מוֹתְרִין. מְזִיד – אָסוּרִין.

וְלֹא מִתְנִיתָא הִיא? שׁוּגַג – מוֹתֵר. מְזִיד – אָסוּר! מִתְנִיתָא –
בְּתַרוּמָה. אַתָּא מִימַר לָךְ: אֲפִילוּ שְׂאָר כָּל הַדְּבָרִים.

רבי אהא בשם רבי יוחנן: בשם שמוצוה לומר על דבר שהוא נעשה, כך מצוה שלא לומר על דבר שאינו נעשה.

אמר רבי לעזר: בשם שאסור לטהר את הפמא, כך אסור למא את הפתור.

אמר רבי אבא בר יעקב בשם רבי יוחנן: אם באת הלכה תחת ידך ואי אתה יודע אם לתלות או לשרוף – לעולם הוי רץ אחר השריפה יותר מן התלייה, שאין לך חביב בתורה יותר מפרים הנשרפים ושעירים הנשרפים, והן בשריפה.

רבי יוסי בעי: דנין דבר שאין מצותו לכן מדבר שמוצותו לכן?

הדרן עלך פאה תרומה

יום ששי – ד' טבת

פֶּרֶק שְׁשִׁי

[דף ל"א ע"א]

מתני' האוכל תרומה שוגג – משלים קרן וחומש.

אחד האוכל, ואחד השותה, ואחד הפוה.

אחד תרומה מהורה, ואחד תרומה ממאה. משלים חומש, וחומש חומשה.

אינו משלים תרומה. אלא חולין מתוקנים, והן נעשין תרומה. והתשלומין – תרומה.

אם רצה הפהן למחול – אינו מוחל.

בת ישראל שאכלה תרומה, ואחר כך נשאת לפהן, אם תרומה שלא זכה בה פהן אכלה – משלמת קרן וחומש לעצמה. ואם תרומה שזכה בה פהן אכלה – משלמת קרן לבעלים, וחומש

לְעֲצֻמָּה. מִפְּנֵי שְׁאֲמְרוּ: הָאוֹכֵל תְּרוּמָה שׁוֹגֵג – מִשְׁלֵם קָרֶן לְבַעָלִים, וְחוֹמֵשׁ לְמִי שִׁירְצָתָה.

גמרא האוכל תְּרוּמָה שׁוֹגֵג כּוֹי. בְּתֵיב (ויקרא כב, יד): **וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קֹדֶשׁ בְּשִׁגְגָה וְיִסַּף חֲמִשִּׁיתוֹ – שְׂיָהָא הוּא וְחוֹמֵשׁוֹ חֲמִשָּׁה.**

וְלֹא כֵּן אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: מִזִּיד בְּחֻלְבַּ וְשׁוֹגֵג בְּקָרְבָן – מִתְרִין בּוֹ וְלוֹקָה וּמְבִיא קָרְבָן. וְאֲמֹר אַף הֵכָא: מִזִּיד בְּתְרוּמָה וְשׁוֹגֵג בְּחוֹמֵשׁ – יִתְרוּ בּוֹ וְיִלְקָה וְיִבִּיא חוֹמֵשׁ! אָמַר רַבִּי זְעִירָא: גְּזִירַת הַכֶּתוּב הוּא: **וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קֹדֶשׁ בְּשִׁגְגָה – שְׂתֵּהָא כָּל אֲכִילְתּוֹ בְּשִׁגְגָה.**

כְּמִזִּיד בְּסַפִּיקוֹ – בְּשׁוֹגֵג בְּוִדְאוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: הֵדָא אָמְרָה, הֲשֵׁב לּוֹ מִיִּדְעָתּוֹ – חֵיִב עַל שִׁגְגָתָה.

אָמַר: "אֲנִי פּוֹרֵשׁ מִכּוֹזֵית וְאֲנִי פּוֹרֵשׁ מִכְּחֻצֵי זֵית", אָמַר רַבִּי בּוֹן בַּר חֵיָא: נַעֲשֶׂה כְּאוֹכֵל חֻצֵי זֵית בְּשׁוֹגֵג וְחֻצֵי זֵית בְּמִזִּיד.

וְאִין יִסְבּוֹר רַבִּי בּוֹן בַּר חֵיָא כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ, דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ: אֲכַל חֻצֵי זֵית בְּהֶעֱלַם אֶחָד – פְּטוּר. וְהֵכָא, אֲכַל שְׁנֵי חֻצָּיִם זֵיתִין וְחֶסֶר כָּל שָׁהוּא – פְּטוּר.

מוֹדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּאִיפוּרֵי הַנָּאָה. וּמוֹדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים. וּמוֹדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּעֵתִיד לְהַשְׁלִים.

רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: הַמְגִמֵּעַ חוֹמֵץ שֶׁל תְּרוּמָה – לוֹקָה.

רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: הַכּוֹסִם הַטָּהוּ שֶׁל תְּרוּמָה – לוֹקָה.

תַּנְי: הַכּוֹסִם אֶת הַחֵיטָה שֶׁל תְּרוּמָה – מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶת הַחוּמֵשׁ.

[דף ל"א ע"ב]

רַבִּי אוֹמֵר: אֲנִי אוֹמֵר, שְׁמֹשֵׁלִם קֶרֶן וְחוּמֵשׁ.

רַבִּי יִרְמְיָהּ בְּשֵׁם רַבִּי אֵימִי: מוֹדִין חֲכָמִים לְרַבִּי בַּמְגִמֵּעַ חוֹמֵץ שֶׁל תְּרוּמָה אַחַר טֵיבְלוֹ – שֶׁהוּא מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחוּמֵשׁ, שֶׁתְּרוּמָתוֹ מְשִׁיב אֶת הַנֶּפֶשׁ.

תַּנְי: אֲכַל תְּרוּמָה טְמֵאָה – מְשַׁלֵּם חוּלִין טְהוֹרִים. וְאִם שִׁילֵם חוּלִין טְמֵאִין – יֵצֵא. רַבִּי נֵתָן אוֹמֵר, סוּמְכוּם אָמַר: שׁוּגַג – מַה שֶׁעָשָׂה עֲשׂוּי. מִזִּיד – לֹא עָשָׂה וְלֹא כְּלוּם.

תָּמֹן תְּנִינָן: אֵין תּוֹרְמִין מִן הַטָּמֵא עַל הַטְּהוֹר. תְּנִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי:
אִם תָּרַם מִן הַטָּמֵא עַל הַטְּהוֹר, בֵּין בְּשׁוּגַג בֵּין בְּמִזִּיד – מַה
שָׁעֲשָׂה עָשׂוּי. אֲתִיָּא דִּיחִידָאָה דְּהָכָא בְּסַתְמָא דְּתָמֹן. וַיְחִידָאָה
דְּתָמֹן – בְּסַתְמָא דְּהָכָא.

הֵיאָדָּה עֵבִידָא? רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבִּי חֲנִינָא: תְּשְׁלוּמֵי תְּרוּמָה –
הָרִי הֵן בְּתְרוּמָה לְכָל דְּבַר. אֲלָא שְׁגִידוּלֵיהֶן – חוּלִין. גְּדוּלֵי תְּרוּמָה
– הָרִי הֵן בְּחוּלִין לְכָל דְּבַר, אֲלָא שְׁאֲסוּרִין לְזָרִים אָמַר רַבִּי יוֹסִי:
וְאַנָּן תְּנִינָן תְּרַתִּיהוֹן! תְּשְׁלוּמֵי תְּרוּמָה – הָרִי הֵן בְּתְרוּמָה לְכָל
דְּבַר, דְּתְנִינָן: אֵינוּ מְשַׁלְּם תְּרוּמָה אֲלָא חוּלִין מְתוּקְנִין, וְהֵן נַעֲשִׂין
תְּרוּמָה. אֲלָא שְׁגִידוּלֵיהֶן חוּלִין, דְּתְנִינָן: גְּדוּלֵי תְּרוּמָה – תְּרוּמָה.
הָא גְּדוּלֵי תְּשְׁלוּמֵי תְּרוּמָה – חוּלִין.

גְּדוּלֵי תְּרוּמָה – הָרִי הֵן בְּחוּלִין לְכָל דְּבַר, דְּתְנִינָן: וְחֵיִיבַת בְּלָקְטָא
וּבְשִׁכְחָהּ וּבְפִיאָהּ, וְעַנְיֵי יִשְׂרָאֵל וְעַנְיֵי בְּהֵנִים מְלַקְטִין, אֲלָא
שְׁאֲסוּרִין לְזָרִים. דְּתְנִינָן: וְעַנְיֵי יִשְׂרָאֵל מוֹכְרִין אֶת שְׁלָחָן לְבְּהֵנִים
בְּדָמֵי תְּרוּמָה, וְתְדָמִין – שְׁלָחָן.

תְּנִי: תְּשְׁלוּמֵי תְּרוּמָה – אֵין מְשַׁלְּמִין מִהֶן קָרְן וְחוּמָשׁ. וְאֵין
מְשַׁלְּמִין עֲלֵיהֶן קָרְן וְחוּמָשׁ. וְאֵין חֵיִיבִין בְּחֻלָּה. וְאֵין חֵיִדִּים פּוֹסְלוֹת

בטבול יום כְּדָרְדֵּךְ שְׁפוּסָלוֹת בְּחוּלִין. וְאוֹף רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי יוֹסִי
מוֹדָה בָּהּ

אם רָצָה הַבַּיִת לְמַחֹל – אֵינּוּ מוֹחֵל בְּשֵׁלֵא הַפְּרִישׁ. הַפְּרִישׁ וְאַחַר
כֵּן אָכַל [מְחֵל] – תְּפִלוּגָתָא דְרַבִּי וְרַבִּי לְעֶזְרָא בִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן.
דְּתַנִּי: וְנָתַן לַבַּיִת אֶת הַקֹּדֶשׁ מִתְּנָתוֹ – מְקַדְּשָׁתוֹ, וְאִין הַפְּרִישָׁתוֹ
מְקַדְּשָׁתוֹ לְחַיִּיב עָלָיו חוּמָשׁ; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי לְעֶזְרָא בִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר: אִף הַפְּרִישָׁתוֹ מְקַדְּשָׁתוֹ לְחַיִּיב עָלָיו קָרֵן וְחוּמָשׁ, מְלוּכָל
בְּתַרוּמָה.

[דף ל"ב ע"א]

מְחֵל וְאַחַר כֵּן אָכַל – תְּפִלוּגָתָא דְרַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ.
דְּאִיתְפַּלְגִּין: גָּזַל תְּרוּמָה מִשָּׁל אָבִי אִמּוֹ בַּחֲזָן, רַבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר:
מִשָּׁלִם לְשַׁבָּט. וְרִישׁ לָקִישׁ אוֹמֵר: מִשָּׁלִם לְעֶצְמוֹ.

אמר רבי יונה: כף היה משיב רבי שמעון בן לקיש לרבי יוחנן. על דעתך דתימר: משלם לשבט, והא תנינן: גנב תרומת הקדש ואכלה – משלם שני חומשים וקרן. וישלם שלשה! רבי יסא בשם רבי יוחנן: התורה אמרה, יצא בו ידי גזילו.

אמר ליה רבי זעירא לרבי איסי: תרתין מילין אמרין בשם רבי יוחנן, ולית אתון אמרין מהן! אמר רבי יוחנן: יצא ידי גזילו ולית אתון אמרין.

מהו כדון? ונתן לכהן את הקדש. מפיון שנתנו לו – יצא ידי גזילו.

אתון אמרין בשם רבי יוחנן: במקום שחיטתה – שם תהא שריפתה. ולית אתון אמרין: מינהון! מהו כדון? רבי לעזר בשם רבי הושעיא: על פרשה

[דף ל"ב ע"ב] ישראל. מה את שמע מינה? רבי ירמיה בשם רבי אימי: מקום פרישתה מחיים – שם תהא שריפתה.

רבי יוחנן – כרבי. רבי שמעון בן לקיש – כרבי אלעזר בי רבי שמעון? אמר רבי בון בר הניא: ואין יסבור רבי שמעון בן לקיש

ברבי, ובלבד בדבר שהוא זקוק ליתנו לפתן. אבל בדבר שאינו זקוק ליתנו לפתן – אוף רבי מודה.

דהיא מתניתא, הפריש פדיון פטר חמור, ומת, רבי אליעזר אומר: תיבין באחריותו בחמש סלעים של בן. וחכמים אומרים: אין תיבין באחריותו אלא בפדיון מעשר שני. מודי רבי לעזר בפטרי חמורות שנפלו לו מבית אבי אמו פתן, מפיון שהפרישו – קדשו.

אכל תרומת חבר – משלם לחבר. תרומת עם הארץ, משלם לעם הארץ. ולא נמצא מוסר טהרותיו לעם הארץ? ביצד הוא עושה? נתן שתיקן לפתן חבר, ונטל דמי אחת מהן ונתן לפתן עם הארץ.

רבי בון בר רביא אמר קומי רבי שמעון בן לקיש: אתיא כמאן דאמר: הפרשתו – מקדשתו. ברם כמאן דאמר מתנתו מקדשתו, בלא בן אינו צריך זכיה? אמר להן: במזכה על ידי אחר.

לא הספיקה לשלם עד שנתגרשה, איתא חמי: אילו היה לה כמה מעשרות, שפוא אינן שלה?!

מעשרות - מסויימין. בָּרַם הָכָא תְרוּמָה - אֵינָהּ מְסוּיָמֶת. מַה דְּמֵי לָהּ? פִּיטְרֵי חֲמוּרוֹת.

הַלָּכָה ב' מִתַּנִּי' הַמֵּאֲכִיל אֶת פּוֹעֲלָיו וְאֶת אוֹרְחָיו תְרוּמָה - הוּא מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן, וְהֵן מְשַׁלְּמִין אֶת הַחוּמְשׁ; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: הֵן מְשַׁלְּמִין אֶת הַקֶּרֶן וְאֶת הַחוּמְשׁ, וְהוּא מְשַׁלֵּם לָהֶן דְּמֵי סְעוּדָתָן.

הַגּוֹנֵב תְרוּמָה וְלֹא אֲכָלָהּ - מְשַׁלֵּם תְּשֻׁלוּמֵי כֶּפֶל דְּמֵי תְרוּמָה. אֲכָלָהּ - מְשַׁלֵּם שְׁנֵי קַרְנִים וְחוּמְשׁ. קֶרֶן וְחוּמְשׁ מִן הַחוּלִין, וְקֶרֶן דְּמֵי תְרוּמָה.

גֵּנֵב תְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ וְאֲכָלָהּ - מְשַׁלֵּם שְׁנֵי חוּמְשִׁים וְקֶרֶן, שְׂאִין בַּהֲקֹדֶשׁ תְּשֻׁלוּמֵי כֶּפֶל.

אִין מְשַׁלְּמִין מִן הַלֶּקֶט, וּמִן הַשִּׁכְחָה, וּמִן הַפִּיאָה, וּמִן הַתְּפִקָּה. וְלֹא מִפְּעֵשֶׁר רֵאשׁוֹן שֶׁנִּמְלָה תְרוּמָתוֹ, וְלֹא מִפְּעֵשֶׁר שְׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּפְדּוּ, שְׂאִין הַקֹּדֶשׁ פּוֹדָה אֶת הַקֹּדֶשׁ; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים מִתִּירִין בְּאֵלוֹ.

